

Justiitsministeerium

Vastus

Karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse arutelluse kaasamisele (17.12.2024 kiri nr 8-3/8861-1)

Arvamus karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse (nn nõusolekuseaduse VTK)

Täname, et olete kodanikuühiskonna arutelluse kaasanud ning seda sel teemal ka 2024.aastal eelarutellusesse kutsunud.

Allakirjutanud toetavad nõusolekuseaduse jah-mudelit.

VTK peamine idee on nõue viia Eesti seadusandlus vastavusse Istanbuli konventsiooni artikliga 36, mille puudumisele juhtis tähelepanu ka 17.11.2022 avaldatud GREVIO auditi aruanne (peatükk 4, lõik 174).

Ainult jah-mudel arvestab seksuaalvägivallaohvritel sageli esineva tahte allumatu füsioloogilise reaktsiooniga, milleks on tardumine, ning mille tõttu ohvrid ei pruugi olla võimelised aktiivset vastupanu osutama ega "ei" ütleva.

Teiste riikide kogemus näitab, et jah-mudeli vastuvõtmine tagab seksuaalvägivallaohvritele parema kaitse ning kindlustab ühe inimeste põhiõiguse – enesemääramise õiguse. Jah-mudel julgustab seksuaalvägivalla üleelanuid pöörduma abi saama. Abita jäämisel on negatiivne mõju vägivallaohvrite edasisele elule.

Meie tugikeskustesse on aja jooksul jõudnud palju naisi (peamiselt nooremaid), kel pole olnud julgust ega soovi politseisse ütlusi andma minna, sest neile jääb mulje, et piisavat vastupanu mitte osutanuna ei ole nemad teinud kõike selleks, et vägistamise ohvriks mitte sattuda. Teeme omalt poolt küll parima, et nad koiks saaksid esimesel võimalusel seksuaalvägivalla kriisiabikeskustesse (SAK) pöörduda ja seal oma vigastused fikseerida. Kuna tegemist on nelja keskusega Eestis, pole kõigil maapiirkondades elavatel ohvritel alati võimalik sinna jõuda. Seda olulisem on, et planeeritav muudatus annab politseile võimaluse uurimise käigus keskenduda mitte sellele, kas ja kui aktiivselt ohver end kaitseb vaid akti teisele poolele – kuidas veenduti „jah“ ütlemises.

Inimõigused peavad olema tagatud kõigile, ka vägivallaohvritele.

Digiallkirjastanud:

Pille Tsopp-Pagan, MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus juhatuse liige

Alljärgnevate arvamuse koostajate esindajana:

MTÜ Naiste Tugi- ja Teabekeskus

MTÜ Vägivallavaba elu kaitseks